

Nasveti: Kako uporabljati lutke za spodbujanje socialnega in čustvenega razvoja pri predšolskih otrocih?

Carolyn Webster-Stratton Ph.D.

Predšolski otroci se učijo, kako dosežati pomembne razvojne mejnike na področju socialnih in prijateljskih veščin, vključno s tem, kako deliti, pomagati, vstopati v socialne interakcije, poslušati in sodelovati z vrstniki. Pridobivajo tudi veščine čustvenega uravnavanja, torej veščine čustvene pismenosti, samonadzor nad nasilnim vedenjem, sposobnost, da počakajo in sprejemajo meje, ter prve veščine reševanja težav.

Eden od načinov spodbujanja socialnih in čustvenih veščin pri predšolskih otrocih je preko igre z lutkami. Učinkovita je, ker staršem/učiteljem pomaga vstopiti v otroški domišljjski svet, otrokom pa omogoča doživljanje občutij drugih likov (začetek razvoja empatije) in učenje pomembnih veščin socialnega vedenja ter pogovora.

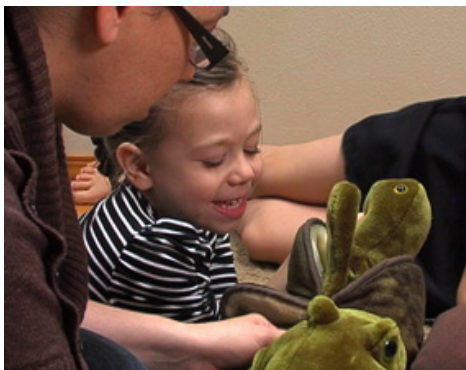
Z lutkami, punčkami ali akcijskimi junaki lahko uprizarjate pravljice, ki jih berete z otroki, si izmišljate fantazijske zgodbe in iščete rešitve za izmišljene težave. Pri uporabi lutk boste sprva morda živčni, ampak le poskusite. Prav kmalu boste uživali, ko boste vstopili v otrokove misli, občutke in domišljijo ter na ta način vzpostavili najintimnejšo vez, ki jo lahko imate z otrokom te starosti.

Kaj lahko počnete z lutko, ko se igrate z otrokom:

Scenariji za lutke:

Lutka prikazuje za zgled pozdravljanje. Na primer: »Živjo, sem želva Timi. Kako pa je tebi ime?« Ko otrok pove lutki, kako mu je ime, se mu lutka zahvali za prijaznost. (Otrok se uči prijaznega pozdravljanja.)

Lutka prikazuje za zgled zanimanje za otroka. Na primer: »Kaj rad počneš?« Ko otrok pove lutki, kaj ga zanima, tudi lutka pove, kaj ona rada počne. (Otrok se uči spoznavati druge.) Otroka lahko tudi spodbudite, naj lutko sam vpraša, kaj rada počne. (Otrok se uči, kako pokazati zanimanje za druge.)

Lutka prosi za pomoč. Na primer: »Teh kock ne morem sestaviti. Mi pomagaš?« Ko otrok pomaga, ga lutka pohvali, ker ji tako prijazno pomaga. (Otrok se uči prositi za pomoč in pomagati prijateljem.)

Lutka pripoveduje o svojih čustvih. Na primer: »*Sram me je, ker ne znam voziti kolesa. Ga ti znaš?*« Otroka vprašajte, kako se lutka počuti. Spodbudite ga, naj reče kaj takega, da se bo lutka bolje počutila. (Otrok se uči izražati čustva in razmišljati o čustvih drugih.)

Lutka z otrokom nekaj deli. Na primer: »*Vidim, da iščeš zelene kocke. Ali bi rad mojo zeleno kocko?*« (Za zgled prikazuje deljenje z drugimi.) Če otrok vzame lutkino kocko, recite: »*Z veseljem ti pomagam.*« (Povezovanje deljenja s čustvi.)

Lutka čaka, da pride na vrsto. Na primer: »*Počakala bom, da se prenehaš igrati. Sem lahko potem jaz na vrsti?*« Če otrok lutki dovoli, da pride na vrsto, se mu lutka zahvali in pove, da je vesela, ker ima takšnega prijatelja.

Opomba: Če otrok nima dovolj govornih veščin, da bi lutki odgovoril z besedami, je vseeno dobro, da lutka prikazuje za zgled uporabo besed, ki so pogoste v socialnih interakcijah. Pripravite lahko tudi takšne interakcije, da se bo otrok odzival nebesedno. »*Bi delil tole z mano?*« »*Želiš dati lutki roko?*« »*Mi pomagaš sestaviti stolp?*« Pozornost je v tem primeru na otrokovem prijaznem vedenjskem odzivanju na lutko, vi in lutka pa poskrbite za besede. To bo podprlo otrokov govorno-jezikovni razvoj v takšnih socialnih situacijah.

Starši/učitelji hvalijo otroka: Starši/učitelji lahko uporabljajo za lutko smešen/ drugačen glas, potem pa s svojim običajnim glasom otroka pohvalijo, ko uporablja socialne veščine. Starši/učitelji lahko iščejo priložnosti za to, da komentirajo ali otroka hvalijo, kadar počaka, se pri igri izmenjuje, pomaga, prijazno kaj predlaga, prosi za pomoč, pokaže zanimanje ali empatijo, je nežen do lutke in jo dobro posluša.

Starši/učitelji spodbujajo otroka: Starši/učitelji lahko med igro z lutko spodbujajo otroka, naj uporablja ustrezne socialne odzive, tako da mu na uho zašepetajo, kaj lahko reče lutki. Na primer: »Lutki lahko poveš, da se rad igraš s tovornjaki.« Ali: »Vprašaj, če lahko dobiš to knjigo, in reci prosim.« Nič hudega, če otrok vašega predloga ne uporabi. Preusmerite se na kaj drugega, saj tokrat ni treba, da otrok uboga. Kadar pa otrok uporabi vaš predlog, ga pohvalite, ker je tako lepo vprašal ali pa kaj delil.

Zapomnite si: Poskrbite, da bo dogajanje preprosto in zabavno, lutke pa naj ne prikazujejo negativnega vedenja. Uporabljajte jih, kadar otroku berete, da z njimi upodabljate občutja in komunikacijo likov v zgodbah.

Več informacij najdete na www.incredibleyears.com
in v Wally-jevih detektivskih knjigah za reševanje težav
(v zbirki so štiri knjige). Gradivo lahko
naročite na www.incredibleyears.com/order/.

Povežite se z nami!

www.incredibleyears.com

www.youtube.com/user/TheIncredibleYears
www.facebook.com/TheIncredibleYears
<https://twitter.com/IncredibleYrs>

The Incredible Years

The Incredible Years® • www.incredibleyears.com • incredibleyears@incredibleyears.com